

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΝΤΑΞΗ, ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ		
ΜΑΘΗΜΑ	1	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	1 ΩΡΑ

Γενικοί στόχοι	<p>Να μάθουν οι εκπαιδευόμενοι για τον πολιτιστικό γραμματισμό, τα διάφορα στοιχεία της διαπολιτισμικής ικανότητας, να αυξήσουν τις δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας. Να αναπτύξουν την ικανότητα κατανόησης διαφορετικών πολιτισμικών προοπτικών και αξίας της ποικιλομορφίας ·</p>
Συγκεκριμένοι στόχοι	<p>Να χτίσουμε αποτελεσματική συνεργασία και να βελτιώσουμε την επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευόμενων.</p> <p>Να αναδείξει την αξία της κοινωνικής και πολιτιστικής πολλαπλότητας για την προώθηση της κατανόησης της ποικιλομορφίας ·</p>
Εκπαιδευτικά αποτελέσματα	<p>Γνώσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ορίζουν τι είναι ο πολιτισμός • Να προσδιορίζουν το ρόλο του πολιτιστικού γραμματισμού σε μια διαφορετική κοινωνία • Να κατανοήσουν τη σημασία της συνεργατικής μάθησης στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης, της ανοχής, της ένταξης, του σεβασμού και της εκτίμησης της διαφορετικότητας • Να αναγνωρίζουν την αξία του διαλόγου στην προώθηση της εκπαίδευσης μέσω της συνεργασίας • Να αναλύουν και να κατανοούν τις διαπολιτισμικές δεξιότητες • Να ορίζουν την ένταξη, την ανοχή και την ενσυναίσθηση • Να εντοπίζουν εμπόδια στη διαπολιτισμική ενσυναίσθηση • Να κατανοήσουν της συνεργατική μάθηση και την απεικόνιση των στοιχείων της • Να εντοπίσουν συμβουλές, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτές, τους δασκάλους και τους εργαζόμενους με τη

νεολαία να προωθήσουν τη συνεργασία και την επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευομένων

Δεξιότητες:

- Ικανότητα προσδιορισμού εργαλείων για την επίτευξη μιας ανεκτικής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς
- Ικανότητα διάκρισης στοιχείων διαπολιτισμικής δεξιότητας
- Ικανότητα ανάπτυξης διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω της επικοινωνίας και της συνεργασίας
- Ικανότητα απεικόνισης δραστηριοτήτων και μεθόδων για την επιτυχή συνεργατική μάθηση

Ευθύνη και αυτονομία

- Οι εκπαιδευόμενοι επιδεικνύουν την ικανότητα να εργάζονται σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον και να επικοινωνούν με σεβασμό και δίκαιο τρόπο
- Εκφράζονται χρησιμοποιώντας διαφορετικά εργαλεία επικοινωνίας ανάλογα με το περιβάλλον

Περίληψη κεφαλαίου

Προβλήματα της σχέσης μεταξύ των εθνικών πολιτισμών, των δυτικών και των μη δυτικών πολιτισμών, του κέντρου και της περιφέρειας, του κυρίαρχου και εξαρτημένου πολιτισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Από τη μία πλευρά, η παγκοσμιοποίηση έχει ομογενοποιήσει την κοινωνία και οι άνθρωποι έχουν γίνει πιο αλληλένδετοι, θολώνοντας την έννοια της πολιτιστικής ταυτότητας. Από την άλλη, οι διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης ενισχύουν την επιθυμία των λαών να προστατεύσουν τον εθνικό πολιτισμό, τις αξίες και την ταυτότητά τους. Επιπλέον, σήμερα ο πολιτισμός έχει μετατραπεί σε αρένα έντονων συγκρούσεων πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων. Επομένως, είναι σημαντικό να εκπαιδεύσουμε τους νέους σε κριτική σκέψη και πολιτισμικό γραμματισμό, ώστε να μπορούν να διακρίνουν την αλήθεια ή την παραπληροφόρηση σχετικά με διαφορετικούς πολιτισμούς. Αυτό είναι δυνατό μόνο μέσω της συνεργασίας και της επικοινωνίας.

Αυτό το μάθημα υπογραμμίζει τη σημασία του διαπολιτισμικού διαλόγου και παρέχει θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα σχετικά με τον τρόπο προώθησης της ένταξης, της

ανοχής και της ενσυναίσθησης σε μια τόσο περίπλοκη και πολυπολιτισμική κοινωνία μεταξύ των νέων ειδικότερα.

Αυτή η ενότητα θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για δασκάλους, εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και όσους ενδιαφέρονται να προωθήσουν μια ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία.

Βιβλιογραφία

Aglazor, G. N. 2016. "Cooperative Learning Strategy as a Tool for Classroom." *Advanced in Multidisciplinary Research*

C, Lin. 2019. "Understanding Cultural Diversity and Diverse Identities." *The University of Hong Kong*
file:///C:/Users/Admin/Downloads/UnderstandingCulturalDiversityandDiversel/entities.pdf 1-10.

Cambridge Dictionary. n.d. "Inclusion." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/inclusion>.

Cambridge Dictionary. n.d. "empathy." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/empathy>.

—. n.d. "tolerance." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/tolerance>.

Deardorff, D (2006) Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization of Internationalization *Journal of Studies in International Education*, Vol. 10. n.d. *Journal of Studies in International Education*, Vol. 10 No. 3, Fall 2006 241-266 DOI: 10.1177/1028315306287002.

Department, Human Resources. n.d. "Valuing Cultural Diversity
<https://www.miamidade.gov/humanresources/library/elearning-cultural-diversity.pdf> ." 3-14.

DIALLS. 2018. *Dialogue & Argumentation for Cultural Literacy Learning in Schools*.
<https://dialls2020.eu/>.

- Dowd, Tom, and Jeff Tierney. 2005. *Teaching Social Skills to Youth: A Step-by-step Guide to 182 Basic to Complex Skills Plus Helpful Teaching Techniques*. Boys Town Press.
- Foley R. A. and Lahr M, (2011) The evolution of the diversity of cultures The Royal Society Publishing April 12
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3049104/>. n.d. 1-8.
- Johnson, David W, and Roger T Johnson. 2017. "Cooperative learning." *Innovacion Education, Congresso Internacional*. Zaragoza: Gobierno de Aragon. 1-12.
- Kamil., M. (2018) Cultural Tolerance, Diversity and Pluralism: The Recognition of Yogyakarta as The City of Toleranc urnal Logos, Volume 01, Nomor 01, Tahun 2018. n.d. 1-4.
- Laal, M. 2013. "Positive interdependence in collaborative learning file:///C:/Users/Admin/Downloads/science22.pdf." *Elsevier* 1-5.
- Maine, Fiona, Viktoria Cook , and Tuuli Lähdesmäki. 2019. "Reconceptualizing cultural literacy as a dialogic practice." *London Review of Education* 383-392.
- McKinnon, S Global Perspectives Project, GCU LEAD. n.d.
- R, Watson. 1987. "Learning Words from Linguistic Expressions: Definition and Narrative Research in the Teaching of English. National Council of Teachers of English, Vol. 21, No. 3 (Oct., 1987), pp. 298-317
<https://www.jstor.org/stable/40171117>." 1-8.
- Singh, Y (2011) Introduction to Cooperative learning, M.J.P. Rohilkhand University, March, 2011 file:///C:/Users/Admin/Downloads/3824.pdf. n.d. 1-4.
- Yale Poorvu Center for Teaching and Learning. n.a. "Discussion Methods." *Yale Poorvu Center for Teaching and Learning*.
<https://poorvucenter.yale.edu/resources/teaching-techniques-and-methods/discussion-methods>.
- Zhu., H. (2011) From Intercultural Awareness to Intercultural Empathy School of Foreign Languages, Changzhou University Vol. 4, No. 1, and March 2011. n.d.

Εισαγωγή

Πριν ξεκινήσετε με τον πολιτιστικό γραμματισμό, είναι σημαντικό να κατανοήσετε τι είναι ο πολιτισμός. Ο πολιτισμός μπορεί να οριστεί ως «το άθροισμα ενός τρόπου ζωής, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συμπεριφοράς, πεποιθήσεων, αξιών, γλώσσας και πρακτικών διαβίωσης που μοιράζονται τα μέλη μιας κοινωνίας. Αποτελείται από σαφείς και έμμεσους κανόνες μέσω των οποίων ερμηνεύεται η εμπειρία» (McKinnon, 2016). Ο πολιτισμός είναι «προγραμματισμός του νου» (Geert Hofstede). Είναι μια δυναμική διαδικασία που περιλαμβάνει σκέψεις, αξίες, έθιμα και πεποιθήσεις που καθορίζουν τις περισσότερες ανθρώπινες ενέργειες και διαφέρει από καιρό σε καιρό και από περιοχή σε περιοχή. Δεν είναι εύκολο να μετρήσουμε άμεσα τις πολιτιστικές ταυτότητες, επομένως, είναι αδύνατο να προσδιορίσουμε ακριβώς πόσοι πολιτισμοί υπάρχουν στον κόσμο. Ωστόσο, το Ethnologue: Languages of the world, (Εθνολόγος: Γλώσσες του κόσμου) καταγράφει περίπου 6909 υπάρχουσες γλώσσες και ο Εθνογραφικός Άτλας του Price (Atlas of Ethnographic Societies) καταγράφει πάνω από 3814 διαφορετικούς πολιτισμούς. (Foley and Lahr, 2011). Είναι δύσκολο να σεβαστούμε τους άλλους και να τους αποδεχτούμε πραγματικά εάν δεν καταλαβαίνουμε τους πολιτισμούς, τις εμπειρίες, τα υπόβαθρα τους. Επομένως, στον σημερινό διαφορετικό κόσμο, είναι πολύ σημαντικό κάποιος να είναι πολιτισμικά εγγράμματος.

Ε.Δ. Ο Hirsch Jr. επινόησε τον όρο «πολιτιστικός γραμματισμός» το 1987, αναφερόμενος στην ικανότητα κατανόησης και συμμετοχής άπταιστα σε μια δεδομένη κουλτούρα. (Watson, 1987). Ο πολιτιστικός γραμματισμός βοηθά ανθρώπους από διαφορετικά υπόβαθρα να συυπάρχουν, αυξάνει την αξία που αποδίδεται στην ποικιλομορφία, συμβάλλει θετικά στην κοινωνία, μειώνοντας τις προκαταλήψεις και τις ανισότητες που βασίζονται στον πολιτισμό. Αυτό που είναι σημαντικό να τονιστεί είναι ότι το να είναι πολιτισμικά εγγράμματος στη σημερινή πολυπολιτισμική κοινωνία δεν αναφέρεται μόνο στην ικανότητα συμμετοχής με ευχέρεια σε μια συγκεκριμένη κουλτούρα κατανοώντας την ομιλούμενη γλώσσα, τα σημάδια, τα σύμβολα και το περιβάλλον της. Εκτός από αυτό, το να είναι κάποιος πολιτισμικά εγγράμματος στη διαφορετική κοινωνία μας σημαίνει ότι είναι πρωταρχικό «να συμπεριλαμβάνονται οι στάσεις και οι δεξιότητες που οι άνθρωποι χρειάζονται για να συνυπάρχουν μεταξύ τους στην καθημερινή ζωή.» (DIALLS 2018). Σημαίνει ότι ο Πολιτισμός ήταν πάντα ρευστός και ότι η ικανότητά του να συμμετέχει άπταιστα στην κοινωνία βασίζεται την

ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας στη διαφορετικότητα. Η πολυπολιτισμική συνεργασία και επικοινωνία φέρνουν νέες ανακαλύψεις, ιδέες και γνώσεις. Επιπλέον, η επικοινωνία, η συνεργασία και η εκτίμηση της πολυμορφίας μπορούν να βοηθήσουν στην προώθηση των κοινωνικών χαρακτηριστικών της ένταξης, της ανοχής και της ενσυναίσθησης μεταξύ των εκπαιδευόμενων, ιδίως των νέων εκπαιδευόμενων. Έτσι, αυτή η ενότητα που ονομάζεται ΕΝΤΑΞΗ, ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ στοχεύει στο χτίσιμο αποτελεσματικής συνεργασίας και στη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων, καθώς και την προβολή της αξίας της κοινωνικής και πολιτιστικής πολλαπλότητας για την προώθηση της κατανόησης της διαφορετικότητας.

Αυτό το θεωρητικό μέρος προορίζεται για εκπαιδευτικούς νεολαίας και σχετικούς ενδιαφερόμενους. Στόχος του είναι να τους παρέχει υπόβαθρο και συμβουλές σχετικά με τη σημασία της ανάπτυξης της επικοινωνίας, της συνεργασίας και της αξίας της διαφορετικότητας μεταξύ των εκπαιδευόμενων για την προώθηση της ένταξης, της ανοχής και της ενσυναίσθησης στην κοινωνία. Θα συμπληρωθεί με πρακτικές δραστηριότητες στο Παιδαγωγικό Εγχειρίδιο IO3 για τον Πολιτιστικό Αλφαριθμητισμό για Νέους.

Κεφάλαιο 1: Η σημασία των δεξιοτήτων συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των νέων.

Ενότητα 1: Η παιδαγωγική για την ανάπτυξη ενσυναίσθησης, ανοχής και ένταξης μεταξύ των εκπαιδευόμενων.

Καθώς η Εκπαίδευση των Νέων πραγματοποιείται τώρα σε πολλά επίσημα (σχολεία, ιδρύματα), μη τυπικά περιβάλλοντα (δραστηριότητες εκτός προγράμματος σπουδών, εργασία για νέους, αθλητισμός, τέχνες κ.λπ.), πραγματοποιείται από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών, από διαφορετικά υπόβαθρα: εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές με διαφορετικές εκπαιδεύσεις και υπόβαθρα. Επομένως, πρέπει να εκπαιδεύονται για να μπορούν να παρέχουν στους εκπαιδευόμενους τις στάσεις και τις δεξιότητες που χρειάζονται, ώστε όλοι οι άνθρωποι να τα πηγαίνουν μεταξύ τους καλά στην καθημερινή ζωή τους. Η ενσυναίσθηση είναι το κλειδί για να είναι κάποιος πολιτισμικά εγγράμματος, καθώς μας επιτρέπει να κατανοήσουμε και να συμπεριλάβουμε διαφορετικές προοπτικές και αξίες που αντικατοπτρίζονται στη ζωή των ανθρώπων. Η ικανότητα συνεργασίας είναι επίσης απαραίτητη και αυτό απαιτεί

Σχήμα 1

σημαντική εξάσκηση: για να μπορούν να συνεργάζονται καλά, οι άνθρωποι πρέπει να είναι σε θέση να εκτιμούν την ποικιλομορφία, να σέβονται τους άλλους και να είναι πρόθυμοι να ξεπεράσουν τις προκαταλήψεις, αλλά και να συμβιβαστούν (DIALLS 2018). Η παιδαγωγική μας που βασίζεται στον διάλογο στοχεύει στην προώθηση

της εκπαίδευσης μέσω της επικοινωνίας. Οι αξίες της ανοχής, της ένταξης και της ενσυναίσθησης που περιβάλλουν τις ικανότητες στο Σχήμα 1 είναι οι βασικές αρχές για μια παιδαγωγική που προάγει τον σεβασμό, την κατανόηση και την εκτίμηση της διαφορετικότητας. Αυτό το μοντέλο είναι κάτι περισσότερο από ένα απλό πραγματολογικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, αφού ενθαρρύνει τον διάλογο και τον στοχασμό σε θετικές προοπτικές. Δεν παρέχει έτοιμες λύσεις με βάση το «σωστό ή λάθος», αλλά βοηθά στην αποτίμηση διαφορετικών απόψεων και διαφορετικών εμπειριών σε έναν ασφαλή χώρο ακρόασης (Maine, Cook και Lähdesmäki 2019).

Ενότητα 2: Οι αξίες της ενσυναίσθησης, της ανοχής και της ένταξης ως κοινωνικές δεξιότητες.

Οι αξίες της ένταξης, της ανοχής και της ενσυναίσθησης μπορούν επίσης να θεωρηθούν κοινωνικές δεξιότητες, δηλαδή ικανότητες ανάπτυξης. Πράγματι, είναι εργαλεία, χρήσιμα στην καθημερινή ζωή, που βοηθούν στην «επικοινωνία, τη μάθηση, στο να ζητά κάποιος βοήθεια, στην κάλυψη αναγκών με κατάλληλους τρόπους, στην συντροφικότητα και τη δημιουργία φίλων, στην ανάπτυξη υγιών σχέσεων, την προστασία του εαυτού μας, και γενικά, στην αρμονική αλληλεπίδραση με την κοινωνία» (Dowd et Tierney 2005).

Μπορούν να οριστούν ως εξής:

ΕΝΤΑΞΗ: «Η ιδέα ότι ο καθένας θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί τις ίδιες εγκαταστάσεις, να λάβει μέρος στις ίδιες δραστηριότητες, και να απολαμβάνει την ίδια εμπειρία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που έχουν κάποια αναπηρία ή άλλο μειονέκτημα» (Λεξικό του Cambridge τ.α.). Η ένταξη και η ποικιλομορφία είναι θεμελιώδεις για τις βασικές αξίες και τον πολιτισμό μας, ενισχύοντας ένα καινοτόμο, υψηλής ενέργειας έργο και ένα συνεργατικό περιβάλλον. Μια κουλτούρα ένταξης υποδηλώνει μια ατμόσφαιρα στην οποία καλλιεργείται σεβασμός, δικαιοσύνη και θετική αναγνώριση της διαφοράς.

ΑΝΟΧΗ: «η προθυμία κάποιου να δεχτεί συμπεριφορές και πεποιθήσεις που είναι διαφορετικές από τις δικές του, αν και μπορεί να μην συμφωνεί ή να τις εγκρίνει» (Cambridge Dictionary s.d.). Σύμφωνα με τον Byrne (2011) η ανοχή δεν είναι μόνο αποδοχή αυτού που θεωρείται ακατάλληλο. Αλλά, «είναι πιο σοβαρός όρος για την ηθική και πολιτική αξία ενός ατόμου σε μια κοινωνία υπό ορισμένες προϋποθέσεις»:

- 1) Διαφορά - ένα άτομο μπορεί να δεχτεί μια άλλη αξία πέρα από τις πεποιθήσεις του.
- 2) Σημασία - είναι κάτι ανεκτό, όχι ασήμαντο.
- 3) Αντίθεση - όταν άτομα ή ομάδες γνωρίζουν διαφορετικά πράγματα αλλά δεν ταιριάζουν.
- 4) Δύναμη-όταν ένα μέρος έχει τη δυνατότητα, την εξουσία ή την δύναμη να καταστέλλει ή να παρεμβαίνει, αλλά δεν το κάνει, και αντί για αυτό προστατεύει (Byrne, 2011, αναφέρεται στον Kamil, 2018)

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ: «η ικανότητα να μοιράζεσαι τα συναισθήματα ή τις εμπειρίες κάποιου άλλου με το να φαντάζεσαι πώς θα ήταν να βρισκόσουν στη θέση αυτού του ατόμου» (Cambridge Dictionary s.d.). Η πολιτισμική ενσυναίσθηση είναι σημαντική για πολλούς λόγους. Πρώτον, «αποτελεί προϋπόθεση και εγγύηση επιτυχούς πολιτιστικής επικοινωνίας. Η ενσυναίσθηση μας ενθαρρύνει όχι μόνο να βιώσουμε τα συναισθήματα ενός άλλου ατόμου, αλλά επίσης να αναλογιστούμε αυτά τα συναισθήματα και να τα συγκρίνουμε με τα δικά μας. Η τέλεια επικοινωνία είναι δυνατή μόνο όταν κάποιος καταλαβαίνει πραγματικά τι σκέφτεται και κάνει ο άλλος» (Honglin Zhu, 2011). Ο Honglin Zhu (2011) εντοπίζει 4 εμπόδια στη διαπολιτισμική ενσυναίσθηση:

1) Η άγνοια για την κουλτούρα στόχο και η έλλειψη επαφής με τους ανθρώπους αυτής της κουλτούρας.

2) Υπερτονισμός του παγκόσμιου πολιτισμού και παραμέληση των διαφορών μεταξύ των πολιτισμών

3) Οι διαφορές στη νοοτροπία των ανθρώπων και η αρνητική μεταφορά της στην κουλτούρα-στόχο όταν μαθαίνουν τη γλώσσα-στόχο.

4) Αδιάκριτη εφαρμογή των πολιτιστικών εθίμων των εκπαιδευόμενων στην κουλτούρα-στόχο.

Για να προωθήσετε με επιτυχία την ΕΝΤΑΞΗ, την ΑΝΟΧΗ και την ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ, και να ζήσετε σε μια πιο ποικιλόμορφη, αλλά ενωμένη κοινωνία, είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί η διαπολιτισμική ικανότητα. Η διαπολιτισμική ικανότητα είναι «η ικανότητα ανάπτυξης στοχευμένων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που οδηγούν σε ορατή συμπεριφορά και επικοινωνία που είναι τόσο αποτελεσματικές όσο και κατάλληλες στις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις» (Deardorff, 2016). Οι συνιστώσες της διαπολιτισμικής ικανότητας μπορεί να κατηγοριοποιηθούν σε γνώση, δεξιότητες και στάσεις.

Οι **δεξιότητες** αφορούν στην ικανότητα του ατόμου να ακούει, να παρατηρεί, να ερμηνεύει, να αναλύει, να αξιολογεί και να συσχετίζει. Η **γνώση** αφορά στην πολιτισμική αυτοσυνειδησία, ειδικές πολιτισμικές γνώσεις, κοινωνικογλωσσική ευαισθητοποίηση και κατανόηση παγκόσμιων θεμάτων και τάσεων. Οι **στάσεις** αφορούν, Σεβασμό στους ανθρώπους με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο - Να είναι ανοιχτοί, περίεργοι και πρόθυμοι να μάθουν από -και για- τους ανθρώπους που έχουν διαφορετικούς πολιτισμικούς προσανατολισμούς και προοπτικές. Προθυμία να αναζητήσουν ευκαιρίες για να συνδεθούν και να συνεργαστούν με άτομα τα οποία έχουν διαφορετικούς πολιτισμικούς προσανατολισμούς και προοπτικές.

Γνώση

- **Πολιτισμική αυτοσυνειδησία:** διατύπωση του τρόπου με τον οποίο η κουλτούρα του ατόμου έχει διαμορφώσει την ταυτότητα και την κοσμοθεωρία του
- **Ειδικές πολιτισμικές γνώσεις:** ανάλυση και εξήγηση βασικών πληροφοριών για άλλους πολιτισμούς (ιστορία, αξίες, πολιτική, οικονομία, τρόποι επικοινωνίας, αξίες, πεποιθήσεις και πρακτικές)
- **Κοινωνιογλωσσική ευαισθητοποίηση:** απόκτηση βασικών τοπικών γλωσσικών δεξιοτήτων, διατύπωση διαφορών στη λεκτική / μη λεκτική επικοινωνία και προσαρμογή της ομιλίας ενός ατόμου για να υποδεχτεί πολίτες από άλλους πολιτισμούς
- **Κατανόηση παγκόσμιων θεμάτων και τάσεων:** εξήγηση της σημασίας και των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης και συσχέτιση των τοπικών ζητημάτων με τις παγκόσμιες δυνάμεις

Δεξιότητες

- **Ακρόαση, παρατήρηση, αξιολόγηση:** χρήση υπομονής και επιμονής για τον εντοπισμό και την ελαχιστοποίηση του εθνοκεντρισμού, αναζήτηση πολιτιστικών ενδείξεων και νοήματος
- **Ανάλυση, ερμηνεία και συσχέτιση:** αναζήτηση συνδέσμων, αιτιότητας και σχέσεων χρησιμοποιώντας συγκριτικές τεχνικές ανάλυσης
- **Κριτική σκέψη:** το να βλέπεις και να ερμηνεύεις τον κόσμο από την οπτική άλλων πολιτισμών και να αναγνωρίζεις τη δική σου

Στάσεις

- **Σεβασμός:** το να αναζητούμε τα χαρακτηριστικά άλλων πολιτισμών, να εκτιμούμε την πολιτιστική πολυμορφία, να σκεφτόμαστε συγκριτικά και χωρίς προκαταλήψεις για τις πολιτιστικές διαφορές
- **Διαφάνεια:** το να αναστέλλουμε την κριτική για άλλους πολιτισμούς, επενδύοντας στη συλλογή «αποδεικτικών στοιχείων» πολιτισμικής διαφοράς · το να έχουμε την προδιάθεση να αποδειχθούμε λάθος
- **Περίεργεια:** το να αναζητούμε διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις, βλέποντας τη διαφορά ως ευκαιρία μάθησης, έχοντας επίγνωση της άγνοιας κάποιου
- **Ανακάλυψη:** το να ανεχόμαστε την ασάφεια και να τη θεωρούμε ως θετική εμπειρία. Το να είμαστε πρόθυμοι να βγούμε από τη ζώνη άνεσης μας

Κεφάλαιο 2: Πώς να εκτιμήσετε την ποικιλομορφία μέσω της επικοινωνίας και της συνεργασίας

Ο όρος πολιτιστική ποικιλομορφία έχει «πολλαπλές σημασίες και μερικές φορές χρησιμοποιείται στην κοινωνιολογία ως συνώνυμο του εθνοτικού πλουραλισμού, αλλά τις περισσότερες φορές χρησιμοποιείται στη φιλοσοφία, την πολιτική και την εκπαίδευση ως θεωρία και πολιτική» (Lin, 2019, σ. 4). Σύμφωνα με τον Lin (2019) «η πολιτιστική πολυμορφία δεν είναι απλώς μια πραγματικότητα συνύπαρξης διαφορετικών γνώσεων, πεποιθήσεων, τεχνών, ηθών, νόμων, εθίμων, θρησκειών, γλωσσών, ικανοτήτων και αναπηριών, φύλων, εθνικοτήτων, φυλών, εθνικοτήτων, σεξουαλικών προσανατολισμών κ.λπ. ., των ανθρώπων, επεκτείνεται επίσης στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αντιδρούν σε αυτήν την πραγματικότητα και στον τρόπο που οι άνθρωποι επιλέγουν να ζήσουν μαζί με αυτήν την πραγματικότητα »(σελ. 4) Πράγματι, η εξερεύνηση άλλων πολιτισμών μάς βοηθά να κατανοήσουμε διαφορετικές οπτικές για τον κόσμο στον οποίο εμείς ζούμε. Βοηθά επίσης να διαλύσει τις προσωπικές προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα εναντίον διαφόρων ομάδων.

Εμπόδια στην ποικιλομορφία: (Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, σελ. 12-13)

Ο **ΕΘΝΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ** είναι η τάση να βλέπει κανείς τον δικό του πολιτισμό ως ανώτερο, η τάση να κρίνεις άλλες ομάδες με τα δικά σου πρότυπα και αξίες.

Η **ΜΕΡΟΛΗΨΙΑ** είναι η αρνητική μεταχείριση ενός ατόμου ή μιας ομάδας που βασισμένη σε αμεροληψία ή προκατάληψη.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΓΙΔΕΣ είναι ένα πρόβλημα που προκύπτει από μια πολιτισμική παρεξήγηση. Συνήθως οφείλεται στην έλλειψη ευαισθητοποίησης ή κατανόησης από μεριάς ενός καλοπροαίρετου επόπτη.

Το **ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ** περιλαμβάνει προσβλητική γλώσσα, χειρονομίες, σωματική επαφή ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά που καταστρέφει το υγιές εργασιακό περιβάλλον κάνοντας τα άτομα να αισθάνονται άβολα ή ανεπιθύμητα.

Τα **ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ** είναι υπερβολικά απλουστευτικές, και υπερβολικές πεποιθήσεις για ένα άτομο ή μια ομάδα, από άτομα που επιλέγουν να αγνοήσουν αντίθετες πληροφορίες.

Ο **ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ** είναι οποιαδήποτε στάση, δράση ή διαδικασία που υποτάσσει ένα άτομο ή μια ομάδα με βάση το χρώμα ή την εθνική καταγωγή του. Συχνά χρησιμοποιείται ως βάση για άνιση κατανομή των πόρων της κοινωνίας: πλούτος, κύρος και δύναμη.

Η **ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ** είναι μια δυσμενής γνώμη ή πεποίθηση για ένα άτομο ή ομάδα, η οποία σχηματίζεται εκ των προτέρων χωρίς γνώση ή σκέψη.

Μόνο μέσω του διαπολιτισμικού διαλόγου μπορούν να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια. Ο Servas (2005) ισχυρίζεται ότι «όλοι οι άνθρωποι πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία του διαλόγου για την επίτευξη συνεργασίας». Σε έναν κόσμο γεμάτο κινητικότητα και ποικιλομορφία, ο διάλογος από την οπτική γωνία των διαφορετικών πολιτισμών των ανθρώπων είναι απαραίτητος για να διερευνηθούν τα κοινά των ανθρώπων (Hammond et al. 2002).

Αυτό που είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί είναι ότι στις μονολογικές τάξεις οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι σε θέση να εκφράσουν ή να λάβουν διαφορετικούς πολιτισμούς και ταυτότητες. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διευκολύνουν τον διάλογο μεταξύ των εκπαιδευόμενων και να τους διδάξουν γιατί αξίζει να σέβονται και να ανέχονται την πολιτιστική ποικιλομορφία. Πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι ο διάλογος μεταξύ διαφορετικών οπτικών και η συζήτηση για αμφιλεγόμενα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένου του πολιτισμού και της ταυτότητας, θα μπορούσε να είναι πολύ χρήσιμος για την καλλιέργεια της ανοχής και του αμοιβαίου σεβασμού των εκπαιδευόμενων (Lin, 2019, σελ.8). Η ακόλουθη ενότητα εστιάζει σε μεθόδους για την

αύξηση της συνεργασίας των εκπαιδευόμενων και της αξίας της πολιτιστικής πολυμορφίας.

Ενότητα 1: Χρήση της συνεργατικής μάθησης για αύξηση της συνεργασίας.

Η συνεργατική μάθηση αναφέρεται στη δημιουργία μιας «θετικής αλληλεξάρτησης μεταξύ των επιτευγμάτων στόχων των μαθητών» (Johnson and Johnson 2017, 3). Ομοίως, οι Duplass (2006) και McKeachie (2007) δηλώνουν ότι «η συνεργατική μάθηση είναι η διδασκαλία που περιλαμβάνει τους εκπαιδευόμενους που εργάζονται σε ομάδες για να επιτύχουν έναν κοινό στόχο, υπό συνθήκες που περιλαμβάνουν τη θετική αλληλεξάρτηση, ατομική και ομαδική ανάληψη ευθυνών, κατάλληλη χρήση συνεργατικών δεξιοτήτων και ομαδική επεξεργασία» (αναφέρεται στο Aglazor, 2016) Με άλλα λόγια, «στη συνεργατική μάθηση, οι εκπαιδευόμενοι συνεργάζονται μεταξύ τους σε μικρές ομάδες, με μη ανταγωνιστικό τρόπο για την επίτευξη ενός στόχου» (Singh, 2011). Σε αυτό το πλαίσιο, οι ερευνητές έχουν εντοπίσει 5 στοιχεία που συντελούν σε ένα καλά δομημένο ένα μάθημα συνεργασίας (Johnson and Johnson 2017):

- **Θετική αλληλεξάρτηση:** Οι εκπαιδευόμενοι πιστεύουν ότι συνδέονται με άλλους εκπαιδευόμενος «με τρόπο που κανείς δεν μπορεί να πετύχει εάν τα άλλα μέλη της ομάδας δεν πετύχουν» (3-4).» Ο Σινγκ (2011) ισχυρίζεται ότι «η θετική αλληλεξάρτηση προάγει μια κατάσταση στην οποία οι εκπαιδευόμενοι: 1) βλέπουν ότι η εργασία τους ωφελεί τους συμμαθητές της ομάδας και η εργασία των συμμαθητών τους ωφελεί εκείνους και 2) συνεργάζονται σε μικρές ομάδες για να μεγιστοποιήσουν την εκμάθηση όλων των μελών, με το να μοιράζονται τους πόρους τους για να παρέχουν αμοιβαία υποστήριξη και ενθάρρυνση και να γιορτάζουν την κοινή τους επιτυχία» (σελ. 4)

Οι μελετητές έχουν εντοπίσει διαφορετικούς τύπους θετικής αλληλεξάρτησης σε μια συνεργατική μάθηση:

- **Αλληλεξάρτηση Θετικών στόχων-** «η πεποίθηση ότι κάθε μέλος της ομάδας μπορεί να επιτύχει τους στόχους του μόνο όταν επιτευχθούν οι στόχοι της ομάδας (Weldon, & Weingart, 1993, αναφέρθηκε στο Laal, 2013).

- Η αλληλεξάρτηση θετικής ανταμοιβής είναι όταν, για παράδειγμα, «εκτός από την ατομική βαθμολογία σε μια εξέταση, οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν και έναν ορισμένο αριθμό πόντων εάν όλα τα μέλη της ομάδας επιτύχουν μια συγκεκριμένη βαθμολογία (Johnson, & Johnson, 1999b)
- Η θετική αλληλεξάρτηση πόρων σημαίνει ότι οι πόροι συνδυάζονται προκειμένου να επιτευχθεί ο κοινός στόχος (Laal, 2013)
- Η αλληλεξάρτηση θετικού ρόλου επιτυγχάνεται όταν ανατίθενται συγκεκριμένοι ρόλοι στα μέλη της ομάδας. Αυτοί οι ρόλοι μπορούν να είναι περιστροφικοί για να δώσουν σε όλα τα μέλη της ομάδας την ευκαιρία να τους βιώσουν (Johnson, & Johnson, 1999b)
- Η αλληλεξάρτηση θετικής ταυτότητας δημιουργεί ενότητα και συνοχή, βελτιώνοντας τις φιλίες και τις συμπάθειες, μέσω μιας κοινής ταυτότητας που εκφράζεται με ένα κοινό λογότυπο, σύνθημα, όνομα, σημαία ή τραγούδι (Johnson, & Johnson, 1999b)
- Περιβαλλοντική αλληλεξάρτηση: αναφέρεται σε ένα φυσικό περιβάλλον που ενώνει τα μέλη μιας ομάδας που εργάζονται σε αυτό (Johnson, & Johnson, 1999b)
- Η αλληλεξάρτηση της θετικής φαντασίας πραγματοποιείται δίνοντας ένα φανταστικό έργο στους εκπαιδευόμενους που απαιτεί από τα μέλη να υποθέσουν ότι βρίσκονται σε απειλητική για τη ζωή κατάσταση και απαιτείται η συνεργασία τους για να επιβιώσουν (Raybon, 2004 cited Laal, 2013).
- Προωθητική αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο: οι εκπαιδευόμενοι βοηθούν, υποστηρίζουν και ενθαρρύνουν ο ένας τον άλλον (4). Η επικοινωνία πρόσωπο με πρόσωπο παρέχει στους ανθρώπους αποτελεσματική και αποδοτική βοήθεια και υποστήριξη, τους επιτρέπει να μοιράζονται τους απαραίτητους πόρους και να επεξεργάζονται τις πληροφορίες πιο αποδοτικά και αποτελεσματικά (Singh, 2011, σελ.6).
- Ατομική ευθύνη: αξιολόγηση κάθε εκπαιδευόμενου και της οποίας τα αποτελέσματα δίνονται στον εκπαιδευόμενο και την ομάδα (4). Ο Singh (2011) επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί το μέγεθος της ομάδας μικρό, επειδή όσο μικρότερο είναι το μέγεθος της ομάδας, τόσο μεγαλύτερη είναι η ατομική ευθύνη. (σελ.6)

- Κοινωνικές δεξιότητες στην τάξη για την αποτελεσματική λειτουργία της ομάδας (επικοινωνία, οικοδόμηση εμπιστοσύνης, δεξιότητες διαχείρισης συγκρούσεων κ.λπ.) (4). Επιπλέον, η αποδοχή και η αλληλοϋποστήριξη είναι το κλειδί για την επίτευξη ενός κοινού στόχου (Singh, 2011, σελ.8)

- Ομαδική επεξεργασία: που «επιτρέπει στις ομάδες εκπαιδευόμενων να επικεντρώνονται στη διατήρηση της ομάδας, διευκολύνει την εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων» (4) «Ο σκοπός της ομαδικής επεξεργασίας είναι να διευκρινίσει και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των μελών στη συμβολή των συνεργατικών προσπαθειών για την επίτευξη των στόχων της ομάδας». (Singh, 2011, σελ.7)

Ενότητα 2: Χρήση συνεργασίας και επικοινωνίας για την προώθηση της πολυμορφίας

Ακολουθούν μερικές συμβουλές για να βοηθήσετε τους εκπαιδευτές, τους δασκάλους και τους οργανωτές δραστηριοτήτων για τη νεολαία, ώστε να προωθήσουν τη συνεργασία και την επικοινωνία ως τρόπο εκτίμησης της αξίας της διαφορετικότητας. Έχουν το πλεονέκτημα να αναπτύξουν διαπολιτισμική κατανόηση:

- Χρησιμοποιώντας μαθήματα και δραστηριότητες που βασίζονται σε ποικίλα πολιτιστικά υλικά, όπως εξύμνηση της διαφορετικότητας, της ισότητας και της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.λπ. Για τους νέους, πολιτιστικό υλικό όπως βιβλία χωρίς λέξεις, ταινίες μικρού μήκους μπορούν να εμπνεύσουν συζητήσεις σχετικές με αυτά τα θέματα,

- Είναι σημαντικό να εμπλέξετε τους εκπαιδευόμενους σε συζητήσεις για θέματα όπως τον διαπολιτισμικό διάλογο και διάλογο μεταξύ ατόμων της ίδιας κουλτούρας

- Εκτιμώντας την προέλευση και το υπόβαθρο όλων με συζητήσεις ή δραστηριότητες όπως: «Φέρτε κάτι που σας καθορίζει, τον πολιτισμό σας κ.λπ.», διοργανώνοντας διαπολιτισμικές ημέρες (φαγητό, πολιτισμός κ.λπ.),

- Χρησιμοποιώντας σύγχρονες Πολιτιστικές Αναφορές και Πόρους, που παρέχουν άμεση γνώση και κατανόηση των ιδιοσυγκρασιών και της ποικιλομορφίας ενός πολιτισμού. Οι επαγγελματίες υπογραμμίζουν ότι οι πιο χρήσιμοι τρόποι για να γίνει αυτό είναι μέσα από εκθέσεις τέχνης, μουσική, συγγραφείς, ποιητές, βίντεο και ούτω καθεξής,

- Χρησιμοποιώντας παιχνίδια για στερεότυπα όπως «Σχεδιάστε τι είναι για εσάς κάτι τυπικό Βρετανικό / Ελληνικό / Αυστριακό / Ρουμάνικο / Κυπριακό κ.λπ.» και ξεκινήστε μια ομαδική συζήτηση για αυτές τις προκαταλήψεις,

- Χρήση μεθόδων ομαδικών συζητήσεων ως ποικιλία χώρου συζητήσεων για ανοιχτή, συνεργατική ανταλλαγή ιδεών μεταξύ δασκάλου και εκπαιδευόμενων ή μεταξύ εκπαιδευόμενων με σκοπό την προώθηση της σκέψης, της μάθησης, της επίλυσης προβλημάτων, της κατανόησης ή της λογοτεχνικής εκτίμησης»(Yale Poornu Κέντρο Διδασκαλίας και Μάθησης na). Αυτή η μέθοδος στοχεύει στην παρουσίαση της ποικιλομορφίας των απόψεων και στο να έρθουν αντιμέτωποι με ιδέες άλλων. Αυτό επιτρέπει την αμοιβαία μάθηση μεταξύ ομοτίμων, την κατανόηση ή την ερμηνεία της οικοδόμησης γνώσεων.

- Ως αποτέλεσμα, αυτές οι δραστηριότητες συνεργασίας και επικοινωνίας μπορούν να:

1. Αυξήσουν το Επίπεδο κατανόησης των εκπαιδευόμενων για άλλους πολιτισμούς μέσα από την αλληλεπίδραση με άτομα που έχουν διαφορετική κουλτούρα

2. έχουν ως αποτέλεσμα οι εκπαιδευόμενοι να αποφεύγουν να επιβάλλουν σε άλλους αξίες που μπορεί να είναι ασυνεπείς με άλλους πολιτισμούς

3. Κατανοήσουν ότι οι περιορισμοί της γλωσσικής γνώσης δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα το επίπεδο πνευματικής λειτουργίας ενός ατόμου.

4. Παρέμβουν με τον κατάλληλο τρόπο όταν κάποιος δείχνει πολιτισμική ευαισθησία, προκατάληψη ή προκατάληψη

6. Να είναι προληπτικοί στην ακρόαση, την αποδοχή και την υποδοχή ανθρώπων, και να σέβονται τις ιδέες ανθρώπων από διαφορετικούς πολιτισμούς

Λεπτομερείς πρακτικές δραστηριότητες θα είναι διαθέσιμες στο παιδαγωγικό εγχειρίδιο IO3.